

DRAGOMIR NICOLAE POPOVICI, *Cultura Cucuteni. Faza A. Repertoriul așezărilor*, Piatra Neamț, 2000.

În anul 2000, în seria *Bibliotheca Memoriae Antiquitatis*, VIII, a complexului Muzeal județean Neamț, a apărut volumul *Cultura Cucuteni. Faza A. Repertoriul așezărilor* de Dragomir Nicolae Popovici. În introducerea la această deosebit de utilă lucrare cu privire la cultura Cucuteni (faza A), autorul menționează repertoriile arheologice ale culturii Cucuteni ale județelor Botoșani, Vaslui, Iași, Brașov, Covasna și Harghita, precum și descoperirile acestui complex Cucuteni-Tripolie din stațiunile din Republica Moldova și Ucraina. Cu acest prilej, autorul s-a referit la lipsa unui corpus al așezărilor complexului Cucuteni-Tripolie din tot spațiul de răspândire al acestui complex, deocamdată fiind avute în vedere de el numai așezările din faza Cucuteni A, urmând să se includă în viitor și așezările din fazele Cucuteni A-B și B.

Pentru a se evita unele repetări, în volumul de față se prezintă numai cadrul fizico-geografic, organizarea spațiului, tipurile de așezări și repertoriul acestora din faza Cucuteni A. În legătură cu repertoriile arheologice județene sau regionale ale așezărilor acestui complex s-a constatat de autor, în mod just, următoarele: 1) ordonarea stațiunilor în lucrarea din 1985, elaborată de Dan Monah și Ștefan Cucoș, a fost în ordine alfabetică, neținându-se seama de structura formelor; 2) numerotarea a fost

uniformă de la 1 la 1151 pentru județul Iași, așezările din *Addenda* fiind prezentate în continuare, tot alfabetic (1152-1373); 3) s-au folosit în același timp cifre romane, arabe, precum și litere mari și mici, îngreunându-se utilizarea lor.

Descoperirile cunoscute, ordonate alfabetic și numerotate, putându-se completa ușor cu descoperirile ulterioare, conțin următoarele elemente: un cod numeric din patru și maxim opt cifre, din care una sau două cifre pentru codul județului, comunei sau satului. Acest sistem permite o mai ușoară găsire a informației, sub rezerva unor modificări mici de natură administrativă și facilitează prelucrarea informațiilor strict necesare.

Pentru fiecare descoperire s-au introdus următoarele date: de caracter topografic privitoare la starea de conservare, suprafață, cercetările efectuate, locația materialelor și bibliografie, în ordine alfabetică cât mai completă.

În ceea ce privește anexele, din România sunt folosite hărți numai pentru descoperirile certe din fiecare județ, codul numeric al așezărilor trebuind să corespundă cu acele din fiecare așezare cartografiată.

Pentru descoperirile din Republicile Moldova și Ucraina, lipsind hărțile corespunzătoare, s-au preluat celea publicate de V. Sorokin.

Descoperirile din teritoriile Republicilor Moldova și Ucraina au fost prezentate, pentru unitatea lucrării, după aceleași criterii. Neavându-se acces totdeauna la bibliografia primară și neputându-se cartografia todeauna fiecare așezare, conform cu actuala structură administrativă, lucrarea a avut de suferit, sperându-se ca prin cercetările viitoare să se depășească aceste obstacole.

Autorul menționează, în continuare și alte dificultăți: transcrierea numelor proprii rusești sau ucrainene, precum și ceea ce i-au fost de folos, respectiv discutate cu numeroși colegi, și permisiunea de a publica discuțiile și chiar materialele, uneori inedite, din săpăturile acestora, documentarea în muzeele din Moldova (Iași, Botoșani, Suceava, Bacău, Roman, Vaslui), studierea materialelor din arhiva Institutului de Arheologie „Vasile Pârvan” din București și sprijinul primit din partea dr. S. Marinescu-Bîlcu, conducătoarea tezei de doctorat a autorului, prof. dr. M. Petrescu-Dîmbovița, Alexandra Bolomey, dr. A. Nițu, dr. Șt. Cucuș, dr. D. Monah, dr. Magda Mantu, dr. Gh. Dumitroaia, directorul complexului muzeal județean Neamț, dr. Ruxandra Alaiba, Emil Ursu și colaboratorilor săi, precum și dr. George Dumitru, care a ajutat la realizarea planșelor fotografiei din volum și Ministerului

Culturii și Cultelor, care a sprijinit programul, datorită căruia a apărut acest volum.

În continuare, în capitolul I autorul a tratat istoriografia culturii Cucuteni, respectiv istoriografia românească, fazele evolutive ale cercetării pe teritoriul României, cercetarea culturii Cucuteni până la cel de al doilea război mondial, începuturile, cercetările de teren, cercetarea culturii Cucuteni după cel de al doilea război mondial, momentul sintezei și istoriografia rusă/sovietică. Pe lângă studiile și lucrările monografice au apărut și repertoriile arheologice ale culturii Cucuteni ale unor județe din Moldova (Iași, Vaslui, Botoșani) și S-E Transilvaniei (Brașov, Covasna și Harghita), precum și volumul din 1985 privitor la așezările culturii Cucuteni din România de D. Monah și Șt. Cucuș. La acestea se adaugă și repertoriile așezărilor din Republicile Moldova și Ucraina din volumul lui Dragomir Nicolae Popovici din anul 2000.

O altă direcție de cercetare, după autor, o constituie cercetările pluridisciplinare, efectuate în special de un colectiv condus de dr. S. Marinescu-Bîlcu în stațiunile de la Târpești (jud. Neamț) și Drăgușeni (jud. Suceava).

MIRCEA PETRESCU-DÎMBOVIȚA